
Основні напрями аграрної політики України

Міністерство освіти і науки України
Миколаївський національний аграрний університет

Бібліотека

Основні напрями аграрної політики України

Рекомендаційний покажчик літератури

Миколаїв
2021

УДК 338.43.02

О-75

Укладачі: І. А. Фисенко, зав. сектором бібліотеки

Редактори: О. Г. Пустова, директор бібліотеки МНАУ

Д. В. Ткаченко, зав. відділом бібліотеки

О-75 **Основні** напрями аграрної політики України :
рекомендаційний покажчик літератури / уклад. І. А. Фисен-
ко ; за ред. О. Г. Пустова, Д. В. Ткаченко. Миколаїв :
МНАУ, 2021. 52 с.

© Миколаївський національний
аграрний університет, 2021

© Бібліотека Миколаївського НАУ,
2021

ПЕРЕДМОВА

Бібліографічний покажчик «Основні напрями аграрної політики України» присвячений темі сучасного стану та перспективним напрямам аграрної політики України

До складу покажчика увійшли відомості про навчальні посібники, монографії, статті з наукових періодичних видань, а також матеріали всесвітньої мережі Інтернет з питань аграрної політики та законодавства і розвитку сільських територій.

При підготовці видання були використані фонди, каталоги та картотеки бібліотеки, бази даних бібліотеки МНАУ та електронні версії повнотекстових документів, розміщених в Інтернет.

Матеріали у покажчику розміщено за алфавітом авторів та назв видань.

Опис документів наведено мовою оригіналу. Бібліографічний опис зроблено за стандартом України ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання». Слова і словосполучення скорочуються відповідно діючим стандартам ДСТУ 35.82-97 «Скорочення слів в українській мові у бібліографічному описі. Загальні вимоги та правила», ГОСТ 7.12-93 «Библиографическая запись. Сокращение слов на русском языке. Общие правила и требования».

Бібліографічний покажчик адресований науковцям, спеціалістам сільського господарства, аспірантам, викладачам, студентам, а також тим, хто цікавиться питаннями аграрної політики України.

ВСТУП

Аграрна політика курс та система заходів, спрямованих на інтенсивний розвиток продуктивних сил села, вдосконалення або докорінну зміну існуючих там форм власності, на поліпшення умов життя й побуту його мешканців, на забезпечення сировиною промисловості та ін. Аграрна політика держави є важливим складовим елементом соціально-економічної політики держави і передбачає наукове обґрунтування стратегії і тактики розвитку аграрних відносин, економічне обґрунтування шляхів розвитку села.

Основні пріоритети державної аграрної політики України на вищому рівні визначено у Законі «Про основні засади державної аграрної політики», якими є:

- забезпечення в сільськогосподарському виробництві за допомогою системи державних організаційно-правових заходів прибутку на авансований капітал, включаючи вартість земельних ресурсів не нижче середнього рівня по економіці держави;

- створення умов для реалізації та захисту прав селян на землю, формування ринкових земельних відносин, охорони земель;

- посилення соціального захисту сільського населення, встановлення заробітної плати і пенсійного забезпечення працівників сільського господарства не нижче середнього рівня в галузях економіки держави;

- створення рівних умов для функціонування різних організаційно-правових форм господарювання в аграрному секторі, які сприяють гармонізації інтересів власників та найманих працівників;

- розроблення і запровадження державних та регіональних програм комплексного розвитку сільських територій, удосконалення державної

підтримки розвитку підприємництва для розв'язання проблеми зайнятості сільського населення;

- державна підтримка розвитку конкурентоспроможного сільськогосподарського виробництва на основі кооперації та інтеграції;

- запровадження сучасних механізмів і методів формування прозорого ринку сільськогосподарської продукції, продовольства, капіталу, зокрема виробничих ресурсів та робочої сили;

- державна підтримка суб'єктів аграрного сектора шляхом концентрації державних ресурсів на пріоритетних напрямках розвитку, формування сприятливої цінової, фінансово-кредитної, страхової, податкової та бюджетної політики, забезпечення раціональних внутрішньогалузевих і міжгалузевих економічних відносин;

- створення сприятливих умов для реалізації експортного потенціалу аграрного сектора економіки;

- державна підтримка підготовки, перепідготовки і підвищення кваліфікації спеціалістів, виконання наукових досліджень для аграрного сектора;

- створення умов для закріплення у сільській місцевості кваліфікованих спеціалістів сільського господарства, освіти, культури, охорони здоров'я та побутового обслуговування;

- державна підтримка сільськогосподарських товаровиробників, які використовують меліоровані землі, особливо для утримання внутрішньогосподарських меліоративних систем та оплати електроенергії, що витрачається під час подачі води для поливу;

- удосконалення системи державного управління, ефективного поєднання загальнодержавної і регіональної політики в аграрному секторі.

Розробка стратегії має велике значення для досягнення цілі, але, крім того необхідною умовою є і конкретизація тактичних кроків. Шляхи реалізації основних пріоритетів державної аграрної політики передбачають, перш за все розвиток земельних відносин. Згідно із законом розвиток земельних відносин здійснюватиметься шляхом розширення і вдосконалення нормативно-правового забезпечення, формування відповідних інституційних засад, посилення державної підтримки земельної реформи.

Одним з головних пріоритетів аграрної політики України є розвиток сільських територій, підвищення соціального захисту і життєвого рівня сільських жителів. Основними напрямками реалізації означених цілей є:

- забезпечення надійного функціонування соціальної інфраструктури села в нових економічних умовах, формування механізмів і визначення управлінських структур, які забезпечуватимуть їх реалізацію на всіх рівнях;

- відновлення, створення і забезпечення державою формування системи державного регулювання демографічних процесів сільського розвитку, реалізація програм стимулювання розвитку депресивних територій;

- наближення та вирівнювання умов життєдіяльності міського і сільського населення, формування комплексної системи підприємств, установ та організацій, які надаватимуть необхідні послуги сільському населенню;

- сприяння збільшенню зайнятості сільського населення шляхом державної підтримки розвитку підприємництва; створення умов для збереження та розвитку малих, віддалених і таких, що занепадають, сільських поселень;

- сприяння підвищенню рівня доходів сільського населення, удосконалення загальнообов'язкового пенсійного страхування працівників сільського господарства;

- стимулювання закріплення на селі спеціалістів сільського господарства, освіти, культури, охорони здоров'я та побутового обслуговування.

Законодавчо окреслені цілі й пріоритети аграрної державної політики України потребують своєї конкретизації через розробку і прийняття законів прямої дії, які б забезпечили реалізацію кожного з означених пунктів.

Джерела

1. Аграрна політика. URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/Аграрна_політика (дата звернення: 22.04.2021).

2. Шиян В.Й., Шарко І.О. Аграрна політика: Курс лекцій. Харків : Харківський національний аграрний університет. 2007. 204 с. URL: <https://studfile.net/preview/5079570/page:15/> (дата звернення: 22.04.2021).

Розділ 1

Аграрна політика

1. Аверчева Н. О., Дяченко Н. С. Напрями ефективного формування техніко-технологічної бази фермерських господарств. *Агросвіт*. 2020. № 23. С. 26–36.

Досліджено особливості і проблеми формування техніко-технологічної бази фермерських господарств. На основі порівняльного аналізу рівня технічного забезпечення різних організаційно-правових форм аграрних підприємств визначено, що фермерські господарства мають найнижчий рівень забезпечення основними видами техніки. Виявлено позитивну динаміку наявності тракторів, комбайнів і основних сільськогосподарських машин у фермерських господарствах, що свідчить про наявність фінансових ресурсів для оновлення і модернізації техніко-технологічної бази за рахунок власних коштів та державної підтримки. Визначено, що структура енергетичних ресурсів є недосконалою з перевагою потужності засобів механізації виробничих процесів у рослинництві. Розробка плану техніко-технологічного розвитку фермерських господарств дозволить систематизувати процеси за певними періодами, галузями і видами виробництва, організувати матеріальне і фінансове забезпечення, мобілізувати матеріальні і трудові ресурси для реалізації поставлених цілей.

2. Бородіна О. М., Прокопа І. В. Майбутнє сільського сектору України - від екстрактивного вико-

ристання до інклюзивного розвитку. *Економіка України*. 2018. № 11-12. С. 104-121.

3. Бородіна О. М. Науково-прикладні засади реконструктивного розвитку сільського господарства та села в Україні. *Економіка і прогнозування*. 2016. № 4. С. 70-80.

4. Бородіна О. М. САП ЄС як динамічне сполучення галузевих потреб і суспільних інтересів. *Економіка України*. 2016. № 11. С. 58-70.

САП - спільна аграрна політика.

5. Бородіна О. М., Прокопа І. В. Село і селянство на роздоріжжі можливостей і перехресті надій. *Економіка і прогнозування*. 2016. № 2. С. 132-147.

6. Бородіна О. М. Убезпечення сільського способу життя: європейська політика, орієнтири для України. *Економіка АПК*. 2020. № 2. С. 20-32.

7. Воскобійник С. Я. Тенденції розвитку сільськогосподарських підприємств в Україні як передумова формування диференційованих заходів аграрної політики. *Економіка АПК*. 2020. № 11. С. 108-118.

8. Гадзало Я. М., Лузан Ю. Я. Сучасні виклики модернізації аграрної політики України. *Вісник аграрної науки*. 2017. № 11. С. 9-22.

9. Гадзало Я. М., Лузан Ю. Я. Удосконалення державного управління розвитком аграрного сектору економіки та сільських територій України. *Еко-*

номіка АПК. 2020. № 11. С. 6-18.

10. Гладій М. В., Лузан Ю. Я. Земельна реформа: сучасні проблеми і шляхи вирішення. *Економіка АПК*. 2020. № 2. С. 6-19.

11. Дьяков Ю. Чому мало грамотних агрономів. *The Ukrainian Farmer*. 2017. № 12. С. 58-59.

Про проблеми вищої аграрної школи.

12. Загурський О. М., Вертій Ж. С. Соціальні інвестиції як засіб державної аграрної політики. *Актуальні проблеми економіки*. 2017. № 2. С. 207-212.

У статті запропоновано заходи з підвищення ефективності державної аграрної політики через стимулювання споживчого попиту на продовольчі товари з боку населення країни. Обґрунтовано необхідність застосування соціальних інвестицій держави. Запропоновано запровадження програм часткового відшкодування цін на продовольчі товари з одночасним збільшенням їх пропозиції на національному продовольчому ринку.

13. Залізко В. Д., Мартиненков В. І., Луценко І. О. Інноваційна модель аграрного устрою українського села. *Актуальні проблеми економіки*. 2017. № 4. С. 113-124.

У статті наведено системний аналіз основних етапів еволюції аграрного устрою в Україні, виокремлено точки біфуркації сільськогосподарської діяльності фермерських та особистих селянських господарств, а також сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів і вертикально інтегрованих господарств, що дозволило сформулювати перспективну ін-

новаційну модель подальшого розвитку сільської поселенської мережі в контексті інноваційного типу аграрного устрою українських сіл на основі принципів сталого розвитку.

14. Збарський В. К., Алексеева Ю. Ю. Особливості трансформації сільських домогосподарств у сімейні фермерські господарства. *Економіка АПК*. 2017. № 7. С. 23-29.

15. Ільчук О. М. Державна підтримка сільського господарства в Україні. *Економіка АПК*. 2019. № 2. С. 93-98.

16. Калінчик М., Алексєєнко І. Годі рапортувати! *The Ukrainian Farmer*. 2016. № 9. С. 38-39.

Практика керування аграрною галуззю.

17. Киристюк С. В. Включенність малих агровиробників у систему державної підтримки. *Економіка і прогнозування*. 2017. № 3. С. 97-110.

18. Кириленко І. Г., Івченко В. Є. Економічні аспекти трансформації сільськогосподарського виробництва в Україні. *Економіка АПК*. 2017. № 3. С. 21-28.

19. Кириленко І. Г., Івченко В. Є., Дем'янчук В. В. Продовольча безпека України в світлі сучасних тенденцій світової економіки. *Економіка АПК*. 2017. № 8. С. 5-14.

20. Ковальчук С. Я., Вовк В. Ю. Аграрні трансформації України: євроінтеграційна модель. *Агро-*

світ. 2017. № 10. С. 35-39.

21. Козловцева В. А. Формування сучасного концепту впровадження екологічно чистого виробництва в агропромисловій сфері України. *Агросвіт*. 2018. № 12. С. 88-96.

22. Колюбакін В. Їм дають - а вони не беруть... *The Ukrainian Farmer*. 2017. № 12. С. 52-55.

У Держбюджеті на 2018 рік на підтримку агро-сектору заклали вдвічі менше коштів, аніж торік. Причина - нібито фінансування аграрії не потребують...

23. Кропивко М. Ф. Позитиви і негативи аграрного устрою України. *Економіка АПК*. 2020. № 7. С. 6-19.

24. Кулинич П. Земельний омбудсмен. *The Ukrainian Farmer*. 2017. № 9. С. 50-51.

25. Левицький Я. Будь простішим. *The Ukrainian Farmer*. 2017. № 1. С. 36-38.

2016-й рік став третім роком послаблення бюрократичного тиску на агробізнес. Найбільше регуляторних актів скасовано в експорті зерна.

26. Мазуренко О. В., Столярчук Н. М. Інноваційне забезпечення аграрного сектору економіки: аналіз стану. *Економіка АПК*. 2019. № 12. С. 37-45.

27. Малік М. Й., Забуранна Л. В. Розвиток сільських територій в умовах децентралізації влади. *Економіка АПК*. 2017. № 7. С. 5-14.

28. Мартишев П. А. Вплив сучасних інструмен-

тів агропродовольчої політики на ціни в Україні. *Економіка і прогнозування*. 2017. № 3. С. 111-123.

29. Мартишев П. А. Розвиток українського тваринництва та його підтримка в умовах зростання світових цін на зерно. *Економіка і прогнозування*. 2018. № 4. С. 93-105.

30. Мацибора Т. В. Світовий досвід у поліпшенні інвестиційної привабливості аграрного сектору України *Економіка АПК*. 2017. № 7. С. 101-105.

31. Медведєв В. Реформа й ґрунтозбереження. *The Ukrainian Farmer*. 2017. № 8. С. 58-63.

32. Молдаван Л. В. Інституалізація концепції багатofункціональності сільського господарства: досвід ЄС для України. *Економіка і прогнозування*. 2019. № 4. С. 121-130.

33. Молдаван Л. В. Теоретичні засади агроeкономіки: ретроспектива і сучасність. *Економіка України*. 2018. № 11-12. С. 122-135.

34. Мороз О. В., Семцов В. М., Кукель Г. С. Теоретичні аспекти соціально-економічних перетворень в аграрній сфері України під впливом ринкових реформ. *Агросвіт*. 2017. № 12. С. 3-8.

35. Негуляєва Н. Відновити колообіг енергії. *The Ukrainian Farmer*. 2017. № 9. С. 68-70.

36. Пивовар П. В. Аграрні субсидії в системі державної політики. *Агросвіт*. 2016. № 19. С. 9-13.

37. Попова О. Л. Новації спільної аграрної політики ЄС у програмному періоді 2021-2027 рр. *Економіка України*. 2020. № 6. С. 83-95.

Розкрито загальний дискурс щодо європейських пріоритетів аграрного та сільського розвитку на новий програмний період і уроки для національної аграрної політики і практики в Україні. Узагальнено обговорювані пріоритети і механізми реформи Спільної аграрної політики (САП) ЄС на 2021—2027 рр., а саме: посилення еколого-кліматичного фокусу на основі Нового Зеленого Курсу для Європи; удосконалення стратегічного планування в рамках Нової моделі надання з певною децентралізацією повноважень на користь країн-членів з метою забезпечення їм більшої гнучкості при плануванні та фінансуванні заходів для кращої адаптації САП до місцевих реалій у країнах; просування європейських стандартів високої якості продуктів з реалізацією фермерами стратегії «Від ферми до виделки».

38. Тараріко О. Г., Дем'янюк О. С., Кучма Т. Л., Ільєнко Т. В. Природоохоронні конвенції Ріо: реалізація їх положень у сільськогосподарській політиці України. *Агроекологічний журнал*. 2016. № 4. С. 7-14.

39. Рябоконт В. П. Агропромисловий комплекс в умовах реалізації державної аграрної політики. *Економіка АПК*. 2016. № 9. С. 18-26.

40. Саблук П. Т., Лузан Ю. Я. Аграрна політика та чинники її реалізації. *Економіка АПК*. 2019. № 10. С. 6-17.

41. Сидорук Н. Час із сусідами кооперативи створювати. *Аграрний тиждень. Україна*. 2018. № 12. С. 14-17.

42. Слюсаренко А. В., Ключник А. В. Зовнішньоекономічна безпека підприємств аграрного сектора в системі національної безпеки держави: теоретичний аспект. *Вісник аграрної науки Причорномор'я*. 2020. Вип 2 (106). С. 4-14.

У статті досліджено та узагальнено трактування науковців і практиків щодо таких категорій, як «національна безпека», «економічна безпека», «зовнішньоекономічна безпека» з метою формування системного розуміння сутності зовнішньоекономічної безпеки підприємств аграрного сектора та визначення відповідних безпекових характеристик. Актуалізовано роль саме зовнішньоекономічної складової в діяльності аграрних підприємств, адже вони підлягають під вплив широкого кола факторів екзогенного порядку в силу розвитку процесів інтернаціоналізації та глобалізації. Сформовано систему національної безпеки з відображенням логічних зв'язків між її основними складовими та визначено місце зовнішньоекономічної безпеки підприємств аграрного сектора.

43. Соматичні клітини як важливий показник якості та безпечності молока. *Тваринництво та ветеринарія*. 2020. № 7-8. С. 46-48.

44. Степан Кубів: Аграрний сектор перетворюється в основну бюджетоформуючу сферу української економіки / Інтерв'ю підготував В. Голян.

Економіст. 2018. № 7. С. 4-7.

Бесіда з міністром економічного розвитку і торгівлі України С. І. Кубів стосовно перспектив розвитку аграрного сектора України.

45. Тивончук С. В., Тивончук Я. О., Павлоцька Т. П. Розвиток ринку виробництва молока в Україні в контексті євроінтеграційних процесів. *Економіка АПК*. 2017. № 4. С. 25-31.

46. У Мінекономіки обговорили пріоритетні напрями аграрної політики з міжнародними партнерами URL: <https://agro.me.gov.ua/ua/news/uminekonomiki-obgovorili-prioritetni-napryami-agrarnoyi-politiki-z-mizhnarodnimi-partnerami> (дата звернення: 22.04.2021).

47. Фурман І. В., Пронько Л. М. Формування державної програми підтримки підприємств-агровиробників України з урахуванням світового досвіду. *Економіка АПК*. 2019. № 11. С. 85-95.

48. Халатур С. М. Моніторинг державних програм розвитку сільського господарства України. *Агросвіт*. 2017. № 6. С. 3-7.

49. Чудовська В. А. Інноваційно-інвестиційні аспекти державного регулювання розвитку екобезпечного землеробства. *Агросвіт*. 2018. № 15-16. С. 46-51.

Виявлено та обґрунтовано інноваційно-інвестиційні аспекти державного регулювання розвитку екобезпечного землеробства в аграрному сек-

торі економіки країни. Визначено джерела фінансування, спрямовані на стимулювання розвитку екобезпечного землеробства. Запропоновано основні заходи активізації інвестиційної діяльності в напрямі забезпечення розвитку екобезпечного землеробства. Встановлено, що державні механізми сучасної аграрної політики мають спрямовуватись на всебічну підтримку інноваційних сільськогосподарських організацій в їх зусиллях щодо забезпечення розвитку екобезпечного землеробства ринковими методами; вдосконалення і впорядкування правової бази; розвиток нових форм взаємодії наукових організацій та агропідприємств з метою створення і впровадження інновацій тощо.

50. Шебанін В. С., Кормишкін Ю. А. Диверсифікація використання трудового потенціалу сільських територій. *Економіка АПК*. 2020. № 8. С. 6-12.

51. Шебаніна О. В., Шаповалова І. В., Твердовська А. О. Роль регулювання галузей рослинництва у підвищенні конкурентоспроможності аграрного сектора економіки України. *Вісник аграрної науки Причорномор'я*. 2019. Вип.4 (104). С. 4-11.

Встановлено, що на конкурентоспроможність вітчизняного аграрного сектора впливає ринкове, державне та недержавне регулювання. У такому контексті наголошено на необхідності взаємовигідної співпраці державних органів влади, недержавних та громадських організацій і самих сільськогосподарських підприємств. Визначено тенденції розвитку ринку агрострахування в Україні та схеми його активізації як одного з найбільш важливих та нерегульованих напрямів забезпечення конкурентоспро-

можності аграрного сектора економіки.

52. Шибаніна О. В., Кормишкін Ю. А Сучасна парадигма інноваційного розвитку аграрного підприємництва. *Вісник аграрної науки Причорномор'я*. 2019. Вип 3 (103). С. 4-10.

У статті досліджено сучасні підходи до інноваційного розвитку аграрного підприємництва. Встановлено, що творчо-новаторська функція є визначальною функцією аграрного підприємництва, яка передбачає забезпечення реалізації нових ідей, здійснення науково-технічних розробок і проєктів, впровадження нових технологій, використання маркетингових прийомів для завоювання ринків. Обґрунтовано, що на сьогодні аграрний сектор і ІТ-галузь в Україні мають значний потенціал та визначено вісім ключових напрямів ІТ-інновацій для агробізнесу. Доведено, що подальший розвиток аграрної освіти слід спрямувати за вектором самоорганізації закладів вищої освіти у заклади інноваційного типу, діяльність яких орієнтуватиметься на розвиток освіти і науки як визначального ресурсу нової економіки, побудованої на знаннях.

53. Шульга О. А. Стратегічні напрямки аграрної політики в Україні. *Економіка України*. 2018. № 5. С. 3-22.

54. Leshcheva M. G., Ivolga A. G., Labenko O. M. Regulation of demand at agrifood market as a direction of agrarian policy = Регулювання попиту на агропродовольчому ринку як напрямок аграрної політики. *Актуальні проблеми економіки*. 2016. № 3. С. 89-97.

У статті розглянуто можливості використання внутрішньої продовольчої допомоги з метою розширення платоспроможного попиту на сільськогосподарську та продовольчу продукцію в Росії. Наведено попередню оцінку стимулюючого впливу продовольчої допомоги на розширення обсягів виробництва сільськогосподарської продукції.

Розділ 2

Аграрне законодавство

55. Андрейцев В. Наукова доктрина формування сучасної системи земельного законодавства і права за об'єктами земельних правовідносин: методологічні аспекти. *Право України*. 2020. № 5. С. 15-28.

Мета статті - висвітлення особливостей об'єктів земельних правовідносин як чинника упорядкування системи земельного законодавства та права, їх удосконалення відповідно до національних й інтеграційних вимог розвитку в сучасних умовах і на перспективу.

56. Архипова В. Актуальні питання у сфері земельних відносин. *Економіка. Фінанси. Право*. 2017. № 10. С. 52-55

57. Білоголовий Я. Визнання недійсним договору оренди земельної ділянки: тактика і стратегія, прогалини у законодавстві. *Землевпорядний вісник*. 2020. № 7. С. 39-41.

58. Близнюк А. О. Аналіз виникнення та підвищення рівня безробіття в Україні. *Економіка. Фі-*

нанси. *Право*. 2018. № 4. С. 7-9.

59. Висіцька І. Оренда сільськогосподарської землі: істотні умови договору. *Землевпорядний вісник*. 2018. № 12. С. 43-47.

60. Висіцька І. Плата за оренду землі: законодавче регулювання VS свободи договору. *Землевпорядний вісник*. 2019. № 1. С. 31-35.

61. Волкотруб С. Л., Григорова Л. И., Яровая С. В. Анализ нормативных документов по определению физико-химических показателей масложировой продукции. *Масложировой комплекс*. 2017. № 1. С. 47-49.

62. Гармаш А. Бджола "в законі", або Вимоги до виробництва меду в Україні. Частина 2. *Тваринництво України*. 2019. № 5-6. С. 30-35.

63. Гетьман А., Анісімова Г. Теоретико-методологічні засади формування національної доктрини земельного права. *Право України*. 2020. № 5. С. 29-42.

Мета статті - огляд і впорядкування теоретико-методологічних засад формування земельно-правової доктрини, окреслення перспективних напрямів становлення та визначення особливостей її застосування при вдосконаленні національної політики.

64. Глущенко Н. Аудит окремих господарських операцій - новий вектор у сфері державного фінан-

сового контролю. *Фінансовий контроль*. 2017. № 4. С. 44-48.

65. Гривнак К. Особливості оренди земель та їх оподаткування. *Землевпорядний вісник*. 2019. № 9. С. 41-45.

66. Поцелуйко М. П., Вдович В. Г., Вінник І. В., Давидченко А. І. Дослідження продуктів харчування українського виробництва на відповідальність національним нормативним документам. *Стандартизація. Сертифікація. Якість*. 2016. № 6. С. 22-26.

67. Дубенкова М. Нормативно грошова оцінка як підстава внесення змін до договору оренди землі. *Землевпорядний вісник*. 2019. № 10. С. 50-53.

68. Єфіменко Т. М. Що треба знати про отруєння бджіл пестицидами (хімічний токсикоз). *Пасіка*. 2019. № 8. С. 5-6.

69. Загальні правила ведення органічного виробництва. *Тваринництво сьогодні*. 2020. № 4. С. 9-14.

70. Закон "Про безпечність та гігієну кормів". Вимоги нового законодавства України в сфері виробництва і обігу кормів. *Корми і факти*. 2020. № 6. С. 4-5.

71. Закон України "Про ідентифікацію та реєстрацію тварин". *Бухгалтерія в сільському господарстві*. 2015. № 4. С. 17-19.

72.3 ахарчук О. В. Проблеми комерційного обігу насіння та виплат за використання інтелектуальної власності в Україні. *Економіка АПК*. 2016. № 11. С. 39-43.

73. Кальніченко А. Оформлення земельних ділянок ОСГ, які перебувають в користування громадян. *Землевпорядний вісник*. 2017. № 1. С. 32-34.

74. Касянчук В., Бергілевич О. Новий стандарт ISO 22000:2018. Зміни у вимогах до безпечності харчових продуктів. *Мир продуктів*. 2019. № 1. С. 40-43.

75. Коваленко Н. Земельна реформа: де її початок, а де кінець? *Землевпорядний вісник*. 2018. № 5. С. 20-24. Закінч. Поч. - №№ 2, 3. - 2018.

76. Коваленко Т. Землі сільськогосподарського призначення: новели правового режиму. *Землевпорядний вісник*. 2018. № 12. С. 48-52.

77. Колос Н. Законне кормовиробництво. *Наше птахівництво*. 2020. № 4. С. 8-9.

В Україні набрав чинності Закон України "Про безпеку та гігієну кормів", покликаний покращити якість виробництва кормів.

78. Корінець Р. Я., Малік Л. М. Інституціоналізація сімейних фермерських господарств у соціально- економічне середовище. *Економіка АПК*. 2018. № 4. С. 60-69.

79. Косенко Ю. М. Кормові добавки: в очікуван-

ні змін. *Тваринництво сьогодні*. 2020. № 9. С. 54-56.

З 19.01.2020 р. в Україні набув чинності Закон України "Про безпечність та гігієну кормів", який докорінно змінив підходи допуску на ринок кормів.

80. Коцюмбас І., Левицький Т. Деякі особливості обігу та використання. *Аграрний тиждень. Україна*. 2018. № 12. С. 64-67.

Законодавче регулювання виробництва, обігу та застосування преміксів і кормових добавок має велике значення для гарантування якості та безпечності кормів і продукції тваринного походження.

81. Кузняк Б. Я. Органічне виробництво - основа здоров'я людей і природи. *Економіка України*. 2018. № 7. С. 76-83.

82. Кулинич П. Земельне законодавство України періоду земельної реформи: основні тенденції розвитку. *Право України*. 2020. № 5. С. 63-75.

Мета статті полягає у виявленні основних напрямів розвитку земельного законодавства України протягом усього періоду здійснення земельної реформи, визначенні їх змістовних рис і формуванні оптимальної методологічної основи для визначення суті розвитку правового забезпечення земельної реформи та перспектив її завершення.

83. Кулинич П. Право власності на землю як елемент конституційного ладу України. *Землевпорядний вісник*. 2020. № 10. С. 12-18.

84. Кулинич П. Правове регулювання ринку сільськогосподарських земель за участю фермерів:

досвід Нідерландів, ФРН, Франції та Польщі. *Землевпорядний вісник*. 2018. № 6. С. 16-21.

85. Левицький Т. Особливості обігу та використання преміксів в рамках нового законодавства. *Тваринництво сьогодні*. 2020. № 3. С. 48-51.

86. Левицький Т. Р. Вимоги нового законодавства України в сфері кормовиробництва і обігу комбікормів. *Корми і факти*. 2018. № 3. С. 8-11.

87. Листопад В. Л. "Добровольно-принудительное" техническое регулирование в Украине: галопом по Европам. *Масложировой комплекс*. 2016. № 1. С. 16-20.

О нововведениях в законодательстве Украины, касающихся технических стандартов, санитарных и фитосанитарных правил, гос. закупок, пищевых продуктов связанных с Соглашением об ассоциации Украины и ЕС.

88. Лубенченко О. Е., Лисюк А. В. Методика підготовки суд'єктів аудиторської діяльності до зовнішнього контролю якості аудиторських послуг. *Статистика України*. 2020. № 1. С. 116-130.

89. Луговий М. Географія аграрних розписок розширюється. *Пропозиція*. 2016. № 1. С. 22-24.

90. Микитюк В. М., Чугаєвська С. В. Адаптація підприємств молокопродуктового підкомплексу України до міжнародних стандартів якості та безпечності харчової продукції: нормативно-правові та статистичні аспекти. *Економіка АПК*. 2018. № 8.

С. 68-76.

91. Мінекономіки затвердило гігієнічні вимоги до виробництва мінеральних та джерельних вод. URL: <https://agro.me.gov.ua/ua/news/minekonomiki-zatverdilo-gigiyenichni-vimogi-do-virobnictva-mineralnih-ta-dzherelnih-vod> (дата обращения: 14.04.2021).

92. Мулюкіна Н. Запровадження органіки. *Садівництво по-українськи*. 2018. № 5. С. 11-12.

Органічне виноградарство.

93. Новый закон Украины об органическом производстве вступил в силу. *Масложировой комплекс*. 2019. № 3. С. 55-56.

94. Носік В. Земельне право і законодавство України: системна криза чи зміна парадигми в умовах реалізації Цілей Сталого Розвитку в Україні до 2030 року? *Право України*. 2020. № 5. С. 76-90.

Розглядаються методологічні, науково-теоретичні, конституційні та законодавчі основи сучасного стану і перспектив еволюції доктрини земельного права та законодавства у контексті реалізації Цілей Сталого розвитку (ЦСР) в Україні на період до 2030 р. Мета статті провести науково-теоретичний аналіз і зробити фахову оцінку сучасного стану земельно-правової доктрини, системи і структури земельного права і законодавства та їх функціонального призначення як складових національної правової системи у забезпеченні механізму правового регулювання земельних відносин у кон-

тексті реалізації ЦСР і націй основі сформулювати висновки і зробити рекомендації з розбудови земельного права, удосконалення системи, структури та змісту законодавства відповідно до Конституції України у контексті ЦСР в Україні як у демократичній, правовій і соціальній державі.

95. Органічне виробництво - прийнято новий закон України. *Пасіка*. 2018. № 9. С. 4-6.

96. Організація і розміщення пасіки: правові аспекти. *Пасічник*. 2017. № 8. С. 3-5.

97. Фурдичко О., Дребот О., Бобко А., Яремко О. Питання адаптації національного законодавства до законодавства ЄС з обліку земель у лісівництві України. *Землевпорядний вісник*. 2019. № 5. С. 16-21.

98. Поцелуйко М. П., Вдович В. Г., Вінник І. В., Давидченко А. І. Дослідження продуктів харчування українського виробництва на відповідальність національним нормативним документам. *Стандартизація. Сертифікація. Якість*. 2016. № 6. С. 22-26.

99. Поцелуйко М. П., Вдович В. Г., Вінник І. В. Якість молока українського виробника. *Стандартизація. Сертифікація. Якість*. 2018. № 3. С. 71-74.

100. Про державний контроль за дотриманням законодавства про харчові продукти, корми, побічні продукти тваринного походження, здоров'я та

благополуччя тварин : закон України від 18.05.2017 № 2042-VIII / Верховна Рада України. *Голос України*. 2017. № 119-120. С. 12-23.

101. Про затвердження логотипа на органічну продукцію : наказ від 22.02.2019 № 67 / Міністерство аграрної політики та продовольства України. *Мясной бизнес*. 2019. № 5. С. 12-13.

102. Про затвердження Порядку нормативної грошової оцінки земель населених пунктів : Наказ Міністерства аграрної політики та продовольства України від 25.11.2016 року №489 «Про затвердження Порядку нормативної грошової оцінки земель населених пунктів» (із змінами і доповненнями). URL: <https://tax.gov.ua/zakonodavstvo/podatkove-zakonodavstvo/nakazi/72795.html> (дата обращения: 14.04.2021).

103. Рада ухвалила зміни до закону про держпідтримку сільського господарства. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-economy/3130707-rada-uhvalila-zmini-do-zakonu-pro-derzpidtrimku-silskogo-gospodarstva.html> (дата обращения: 14.04.2021).

104. Разъяснения к Закону Украины "Об основных принципах и требованиях к безопасности и качеству пищевых продуктов". *Масложировой комплекс*. 2015. № 3. С. 22-23.

105. Сава А. П. Нормативно-правове забезпечення управління розвитком сільських територій. *Економіка АПК*. 2018. № 6. С. 87-93.

106. Сақун М., Москалюк І. Хімічна атака з полів: як захиститись. *Охорона праці*. 2019. № 3. С. 40-41.

Під час використання пестицидів для знищення шкідливих організмів не слід забувати, що хімічне оброблення негативно впливає на людей, тварин і рослини.

107. Саркісова Т. "Підводні камені" державного контролю за використанням та охороною земель. *Землевпорядний вісник*. 2020. № 4. С. 18-21.

108. Спіщина Л. Поновлення договору оренди землі, реалізація переважного права орендаря на укладання нового договору з огляду вимог закону щодо протидії рейдерству. *Землевпорядний вісник*. 2020. № 4. С. 12-17.

109. Статівка А. М. Про Концепцію систематизації аграрного законодавства. *Вісник Академії правових наук України*. 2017. № 3. С. 77-89.

Мета статті - з'ясування особливостей аграрного законодавства, дослідження способів його систематизації та розроблення концепції кодифікації аграрного законодавства.

110. Третяк А. Парадигма розвитку сучасної теорії землеустрою в Україні. *Землевпорядний вісник*. 2016. № 9. С. 20-23.

111. Тряпідина Н. Сертифікація у розсадництві. *Садівництво по-українськи*. 2018. № 2. С. 98-102.

112. Уряд затвердив порядок використання бю-

джетних коштів у рамках проекту «Прискорення інвестицій у сільське господарство України». URL: <https://www.kmu.gov.ua/news/uryad-zatverdiv-poryadok-vikoristannya-byudzhetnih-koshtiv-u-ramkah-proektu-priskorennja-investicij-u-sil'ske-gospodarstvo-ukrayini> (дата обращения: 22.04.2021).

Розділ 3

Розвиток сільських територій

113. Авторитетний вчений економіст-аграрник. *Економіка України*. 2019. № 2. С. 92.

Статтю присвячено 70-річчю від дня народження авторитетного вченого, економіста-аграрника О. І. Павлова. Він є досвідченим фахівцем з досліджень агропродовольчого розвитку України, вирішення проблем економічної та харчової безпеки країни, розбудови її аграрного потенціалу.

114. Бакун Ю. О., Ксенофонов М. М., Байдала В. В. Сільські території як об'єкт управління у контексті їхньої нормативно-правової інтерпретації. *Економіка АПК*. 2019. № 8. С. 79-87.

115. Безугла Л. С., Демчук Н. І. Соціально-економічні аспекти і передумови розвитку підприємств галузі екотуризму. *Агросвіт*. 2019. № 18. С. 24-28.

У статті досліджено соціально-економічні аспекти і передумови розвитку підприємств галузі екотуризму в Україні. Проаналізовано різні підходи до визначення терміну "екотуризм". Визначено, що

екотуризм в Україні перебуває на початковій стадії розвитку. Екотуристичні мандрівки організовуються переважно самостійно, комерційна діяльність у цьому напрямі лише зароджується. Україна володіє достатніми екотуристичними ресурсами, використання яких, поряд зі зростаючим попитом на туристичні послуги, закономірно сприятиме інтенсифікації розвитку інфраструктури та територіальній організації екотуристичної діяльності. Екотуризм, як один з видів туризму, включає всі форми природного туризму, за яких основною мотивацією туристів є спостереження і прилучення до природи. Доведено, що екотуризм в обов'язковому порядку повинен робити внесок до соціально-економічного розвитку місцевих спільнот.

116. Богданов Д. С. Особливості соціально-економічного розвитку сільських територій Миколаївської області. *Агросвіт*. 2016. № 20. С. 30-33.

117. Бородіна О. М., Гончаренко І. В. Інклюзивний сільський розвиток: науковий дискурс. *Економіка і прогнозування*. 2019. № 1. С. 70-85.

118. Бородіна О. М., Прокопа І. В. Майбутнє сільського сектору України - від екстрактивного використання до інклюзивного розвитку. *Економіка України*. 2018. № 11-12. С. 104-121.

119. Бородіна О. М. Науково-прикладні засади реконструктивного розвитку сільського господарства та села в Україні. *Економіка і прогнозування*. 2016. № 4. С. 70-80.

120. Бородіна О. М. Убезпечення сільського спо-

собу життя: європейська політика, орієнтири для України. *Економіка АПК*. 2020. № 2. С. 20-32.

121. Бородіна О. С. Імперативи комплементарного розвитку в аграрній сфері. *Економіка і прогнозування*. 2017. № 4. С. 125-136.

122. Бурачек І.В., Михайленко Н. В. Сучасний стан та перспективні напрями розвитку сільського господарства в Україні. URL: <http://global-national.in.ua/archive/21-2018/27.pdf> (дата звернення: 22.04.2021).

123. Гадзало Я. М., Лузан Ю. Я. Удосконалення державного управління розвитком аграрного сектору економіки та сільських територій України. *Економіка АПК*. 2020. № 11. С. 6-18.

124. Геєць В. М., Бородіна О. М., Прокопа І. В. Інклюзивність як напрям і візія сільського розвитку в Україні: концептуальні засади. *Економіка України*. 2020. № 11. С. 3-20.

Розкрито сутність інклюзивного сільського розвитку (ІСР) як процесу покращення якості життя в сільській місцевості, за якого кожний має можливість реалізувати свої права і потенціал у трьох взаємопов'язаних сферах економічній, соціальній та політичній. Зазначено, що необхідною умовою ІСР в економічній сфері є аграрне зростання, центральною ланкою якого має стати селянин. При цьому обов'язковими є соціальний вимір економічного зростання та опанування селянами повноважень і можливостей брати участь у процесах прийняття рішень. Сприяння інклюзивному сільському розвитку

це місія і завдання держави. У фокусі її уваги мають перебувати сільський мешканець, захист його прав та забезпечення його участі в місцевому розвитку. Важливим кроком до виконання даної місії є опрацювання та прийняття Концепції інклюзивного сільського розвитку та її подальша реалізація.

125. Гладій М. В., Лузан Ю. Я. Земельна реформа: сучасні проблеми і шляхи вирішення. *Економіка АПК*. 2020. № 2. С. 6-19.

126. Гладій М. В., Лузан Ю. Я. Кредитування в системі аграрних трансформацій України. *Економіка АПК*. 2020. № 8. С. 31-44.

127. Голян В. А., Заставний Ю. Б. Фінансово-економічна підтримка сільського господарства: специфіка органічних виробництв. *АгроСвіт*. 2020. № 4. С. 27–34.

128. Грановська В. Г., Бойко В. О. Функціонування екоготелів в Україні як чинник активізації підприємницької діяльності . *Економіка АПК*. 2020. № 3. С. 57-65.

У статті досліджено соціально-економічні аспекти і передумови розвитку підприємств галузі екотуризму в Україні. Проаналізовано різні підходи до визначення терміну "екотуризм". Визначено, що екотуризм в Україні перебуває на початковій стадії розвитку. Екотуристичні мандрівки організуються переважно самостійно, комерційна діяльність у цьому напрямі лише зароджується. Україна володіє достатніми екотуристичними ресурсами, використання яких, поряд зі зростаючим попитом на туристичні послуги, закономірно сприятиме інтенсифікації роз-

витку інфраструктури та територіальній організації екотуристичної діяльності. Екотуризм, як один з видів туризму, включає всі форми природного туризму, за яких основною мотивацією туристів є спостереження і прилучення до природи. Доведено, що екотуризм в обов'язковому порядку повинен робити внесок до соціально-економічного розвитку місцевих спільнот.

129. Денисенко М. П., Новіков Д. В. Сучасний стан та перспективи розвитку сільського господарства України. *АгроСвіт*. 2019. № 12. С. 15–21.

130. Дудзяк О. А. Вплив аграрної освіти на відновлення та розвиток сільських територій. *АгроСвіт*. 2019. № 4. С. 10-14.

Стаття є етапом дослідження розвитку аграрної освіти України та її вплив на розвиток сільських територій, мотивацію сільської молоді до навчання в аграрних закладах освіти, повернення молоді на сільські території після отриманої освіти. Нині питання відновлення і розвитку сільських територій України поставлено гостро перед урядовими установами, громадськими організаціями, органами місцевого самоврядування та науковцями. Досвід відновлення і розвитку на селі переймають у сусідній Польщі, Сполучених Штатах Америки, Німеччині та в інших. Проте проблемі освіти на сільських територіях дуже часто не приділяють важливої уваги, що є дуже важливою помилкою. Популярність аграрної освіти втрачена через неналежної престижності праці на селі, через її важкість та не велику оплату. Однак на сьогодні постало питання нехватки кадрів у галузі сільського господарства, меди-

чини, освіти на сільських територіях. Також базою для відновлення популярності аграрної освіти має стати шкільне виховання сільської молоді за допомогою працівників аграрних закладів освіти, шляхом проведенням профорієнтаційної роботи та залучення до шкільного життя сільських школярів, адже саме від сільської молоді залежить відродження села.

131. Дудзяк О. А. Вплив сільського господарства на працевлаштування на сільських територіях. *Агросвіт*. 2019. № 1-2. С. 15-18.

Важливим є те, що на відновлення та розвиток сільських територій будь-якої країни є добробут населення, яке там проживає. На сьогодні часто є проблемою в українських селах брак робочих місць, тобто безробіття. В основному найбільшими працівниками на сільських територіях є сільськогосподарські товаровиробники. Виходячи з цього, потрібно визнати, що сільське господарство в українських селах потрібно диверсифікувати, щоб створити соціальну інфраструктуру на селі, переробні підприємства, що зможуть переробляти сільськогосподарську продукцію відразу там, де її виробили. Також завдяки сільському зеленому туризму можна реалізувати не тільки товари вироблені в селі, а й послуги. Це забезпечить населення сільських територій робочими місцями, скоротивши безробіття, дасть можливість додатково наповнювати сімейний бюджет сільського мешканця. Відновлення та розвиток сільських територій не може розпочатись ігноруючи Тому варто усвідомити, що також і для українського села сільське господарство є ос-

новою для початку відновлення і розвитку сільських територій.

132. Дудзяк О. А. Значення екології для розвитку сільських територій. *Агросвіт*. 2019. № 6. С. 55-58.

Сучасний екологічний стан сільських територій пов'язаний із негативними змінами екосистем біосфери, значним зменшенням біопродуктивності і біорізномайття, виснаженням ґрунтів і мінеральних ресурсів при одночасному не баченому зростанні забруднення всіх геосфер. Все це межує зі знищенням середовища існування людства. З цією проблемою нині зіштовхнулись і жителі сільської місцевості, через відсутність повноцінних пунктів збору і утилізації відходів, як для селян та переробних підприємств. Відсутність спеціалізованих могильників для захоронення біологічних відходів сільського господарства також є великою проблемою на сільських територіях України, що призводить до загального забруднення екології сільських територій. За допомогою проведеного дослідження можна чітко сформулювати напрямки і цілі програми, які в подальшому можна реалізувати на практиці, що дозволить спонукати відновлення і розвиток сільських територій України в період адміністративно-територіальної реформи.

133. Жибак М. М., Христенко Г. М. Сільський зелений туризм як інноваційна форма підприємництва. *Агросвіт*. 2021. № 3. С. 3–8.

У статті розглянуто необхідність розвитку інноваційної форми підприємництва — сільського зе-

леного туризму. Визначено основні фактори розвитку сільського зеленого туризму в Україні. Розглянуто форми сільського зеленого туризму, а саме: сільський туризм, агротуризм, агроекотуризм. Узагальнено чинники розвитку підприємництва у сфері сільського зеленого туризму. Досліджено вплив підприємництва у сфері сільського зеленого туризму на розвиток сільських територій. Сформовано модель розвитку підприємництва у сфері сільського зеленого туризму. Обгрунтовано основні причини, які стримують розвиток сільського зеленого туризму в Україні. Доведено, що розвиток підприємництва у сфері сільського зеленого туризму сприятиме досягненню економічних, екологічних, соціальних та культурних цілей. Розкрито заходи ефективної державної підтримки розвитку підприємництва у сфері сільського зеленого туризму.

134. Загородній А. Г., Чебан Ю. Ю., Сирцева С. В. Соціальна діяльність аграрних підприємств як основа добробуту сьогоденного села. *Вісник аграрної науки Причорномор'я*. 2017. Вип.3(95). С. 3-12.

Досліджено основні складові поняття «соціальна діяльність аграрного підприємства». Визначено мету, класифікацію та напрями здійснення соціальної діяльності. Доповнено класифікаційні ознаки та класифікацію витрат соціальної діяльності. Доведено прямий зв'язок соціальної діяльності аграрних підприємств та добробуту місцевості, у якій функціонує підприємство. Запропоновано напрями діяльності Центру соціального дозвілля у селі.

135. Замора О. І. Перспективи розвитку зеленого

туризму в об'єднаних територіальних громадах. *Агросвіт*. 2019. № 20. С. 99–102.

Подані у статті дослідження стосуються актуального на сьогодні питання розвитку зеленого туризму в об'єднаних територіальних громадах, який має стратегічне значення для встановлення національної економіки. Розкрито проблеми та перспективи розвитку зеленого туризму в об'єднаних територіальних громадах. Визначено природний, культурний, людський потенціал і можливості його залучення для розвитку зеленого туризму. Встановлено, що зелений туризм може бути додатковим чинником наповнення дохідної частини бюджету об'єднаних територіальних громад. Охарактеризовано пріоритетні основні напрями регіонів для розвитку зеленого туризму. Визначено, що зелений туризм може відіграти роль каталізатора структурної перебудови економіки, забезпечити демографічну стабільність і розв'язати соціально-економічні проблеми, які виникають під час формування об'єднаних територіальних громад.

136. Збарський В. К., Алексеєва Ю. Ю. Особливості трансформації сільських домогосподарств у сімейні фермерські господарства. *Економіка АПК*. 2017. № 7. С. 23-29.

137. Іванченко В. О. Організаційно-інституційне забезпечення сталого розвитку підприємництва в сільському господарстві. *Економіка АПК*. 2020. № 12. С. 74-80.

138. Івченкова О. Ю., Гарбуз О. А. Сучасний стан та перспективні напрями розвитку сільського

господарства в Україні URL: <http://dspace.nbuv.gov.ua/bitstream/handle/123456789/150560/16-Ivchenkova.pdf?sequence=1> (дата обращения: 22.04.2021).

139. Ільїна М., Шпильова Ю. Адміністративна реформа в Україні для об'єднаних територіальних громад. *Економіст*. 2020. № 3. С. 8-10.

140. Калетнік Г. М., Дюк А. А. Розвиток кооперації в енергетичній сфері організаційно-економічної соціалізації підприємницького господарювання на селі. *Економіка АПК*. 2020. № 11. С. 19-29.

141. Киризиук С. В. Включенність малих агрови-робників у систему державної підтримки. *Економіка і прогнозування*. 2017. № 3. С. 97-110.

142. Ковальчук С. Я., Вовк В. Ю. Аграрні транс-формації України: євроінтеграційна модель. *Агросвіт*. 2017. № 10. С. 35-39.

143. Кононенко О. М. Науково-методологічні засади збалансованого сільського розвитку: розв'язання глобальних проблем на локальному рівні. *Агросвіт*. 2018. № 13. С. 49-56.

Подано результати дослідження щодо удосконалення науково-методичних основ збалансованого сільського розвитку, висвітлено причини згубності для людини, флори і фауни ресурсозатратної моделі економіки. З критичних позицій розглянуто широко вживаний в науковій літературі термін "сталий розвиток" у контексті застосування його до сільського розвитку. З'ясовано внесок українських вчених і

практиків у розвиток національної наукової школи фізичної економіки. Визначено складові збалансованого сільського розвитку як елемента аграрної сфери, а також наведені їх трактування вченими. Проаналізовано шляхи досягнення цілей збалансованого сільського розвитку, визначених в офіційних документах ФАО та Україною. Запропоновано концептуальні напрями забезпечення рівнопріоритетності еко-соціо-економічного сільського розвитку та його показники.

144. Корінець Р. Я. Оцінка перспектив підтримки підприємництва територіальними громадами. *Економіка АПК*. 2020. № 11. С. 99-107.

145. Кропивко М. Ф. Позитиви і негативи аграрного устрою України. *Економіка АПК*. 2020. № 7. С. 6-19.

146. Лупенко Ю. Сімейні фермерські господарства - основа сталості сільського розвитку. *Землепорядний вісник*. 2020. № 2. С. 2-6.

147. Лупенко Ю. О. Стан та перспективи сталого розвитку сільських територій. *Економіка АПК*. 2017. № 6. С. 7-10.

148. Малік М. Й., Забуранна Л. В. Розвиток сільських територій в умовах децентралізації влади. *Економіка АПК*. 2017. № 7. С. 5-14.

149. Малік М. Й., Мамчур В. А. Самозайнятість та розвиток несільськогосподарського підприємництва на селі. *Економіка АПК*. 2019. № 4. С. 39-52.

150. Малік М. Й., Мамчур В. А. Соціально-економічна орієнтація сімейних фермерських господарств у підприємницькій діяльності. *Економіка АПК*. 2020. № 9. С. 30-41.

151. Махсма М. Б., Гаврилов В. М., Волощук С. Д. Передумови розвитку дистанційної зайнятості сільського населення. *Економіка України*. 2019. № 4. С. 72-81.

152. Мельник К. П. Застосування рамкового методу трансформації методології аудиту для забезпечення сталого розвитку сільських територій. *Економіка АПК*. 2020. № 10. С. 98-108.

153. Могилова М. М. Інноваційно-диверсифікаційне відтворення основних засобів у забезпеченні стійкого розвитку сільського господарства і сільських територій. *Агросвіт*. 2018. № 13. С. 3-7.

У статті обґрунтовано необхідність покращення параметрів відтворення основних засобів, які мають бути адаптовані до сучасних потреб і вимог щодо розвитку сільськогосподарського виробництва і сільських територій. Методичні засади визначення таких параметрів передбачають наявність чіткої класифікації відтворення за різними ознаками. В статті представлено авторський варіант удосконаленої класифікації відтворення основних засобів за видами, типами, напрямками, способами, методами і формами. Здійснено чітке розмежування видів, типів, напрямів і способів відтворення, а також методів і форм. Розширено класифікаційні ознаки і відповідні їм групи. На основі визначення сутнісних

ознак кожної із класифікаційних груп відтворення як пріоритетне в сучасних умовах обґрунтовано інноваційно-диверсифікаційне відтворення галузевих основних засобів, яке відповідає основним завданням щодо розвитку сільського господарства і сільських територій.

154. Могилова М. М. Об'єднання територіальних громад в Україні: перспективи і ризики для розвитку сільських територій. *Економіка АПК*. 2019. № 5. С. 68-76.

155. Півторак А. А. Оцінювання трансформаційних тенденцій на ринку праці в сільській місцевості. *Економіка АПК*. 2019. № 5. С. 94-105.

156. Рябоконт В. П. Децентралізація - шлях до розвитку сільських територій в Україні. *Економіка АПК*. 2020. № 1. С. 6-17.

157. Саблук Г. І. Безробіття на селі - кризова невизначеність для сільської жінки. *Економіка АПК*. 2018. № 4. С. 34-41.

158. Саблук Г. І. Міграційні процеси як наслідок негативних тенденцій в житті сільських жінок. *Економіка АПК*. 2019. № 10. С. 71-78.

159. Саблук Г. І. Особливості жіночої праці як людського капіталу на селі. *Економіка АПК*. 2017. № 7. С. 76-82.

160. Саблук Г. І. Особливості ролі сільської жінки в сім'ї. *Економіка АПК*. 2020. № 2. С. 68-76.

161. Саблук Г. І. Роль гендерного фактора на селі. *Економіка АПК*. 2019. № 3. С. 79-86.

162. Саблук Г. І. Територіальний дисбаланс у житті сільського жіноцтва. *Економіка АПК*. 2018. № 11. С. 80-87.

163. Сава А. П. Нормативно-правове забезпечення управління розвитком сільських територій. *Економіка АПК*. 2018. № 6. С. 87-93.

164. Салахов С. Основные направления устойчивого развития сельских районов Азербайджанской Республики. *Економіка АПК*. 2017. № 6. С. 22-26.

165. Самофатова В. А. Методологія управління сталим розвитком агропродовольчої сфери регіону в умовах децентралізації влади. *Економіка АПК*. 2017. № 6. С. 86-93.

166. Смирнова С. М., Смирнов В. М., Богомаз А. О. Державне регулювання та забезпечення розвитку сільських територій у контексті "Leader". *Агро-світ*. 2019. № 18. С. 37-43.

Статтю присвячено пріоритетним напрямам державного регулювання розвитком сільських територій (СТ) на засадах концепції "Leader", активація якої дозволить забезпечити соціально-економічне зростання СТ. Зосереджено увагу на збалансованому функціонуванні сільської економіки, як першочергового пріоритету у забезпеченні соціально-економічної безпеки України. Наголошено на необхідність формування державної політики багатогалузевого розвитку СТ на засадах забезпечення їх соціально-економічного зростання за галузевим принципом. Вказано на пріоритет інноваційного розвитку складових усіх без винятку видів економічної діяльності села, активуючи важелі і стимули економі-

чного розвитку. Зорієнтовано увагу на результативність та ефективність впровадження методології синергетичного державного управління у розвитку СТ з врахуванням тенденцій, динаміки, розмаїття процесів у життєзабезпеченні. Налаштованість на посилення інтегративного функціонування економіки СТ забезпечить синергетичний ефект їх соціально-економічного розвитку.

167. Талавиря М. П. Розвиток сільських територій в умовах децентралізації. *Економіка АПК*. 2018. № 11. С. 75-79.

168. Тимошенко М. М., Соколова А. О. Науково-організаційні засади удосконалення стратегії розвитку сільських територій в умовах євроінтеграції. *Економіка АПК*. 2018. № 2. С. 55-63.

169. Тітенко З. М. Бюджетна децентралізація як фактор розвитку сільських територій України. *Агросвіт* 2020. № 7. С. 87–91.

У статті розглянуто процес децентралізації як одного з чинників розвитку сільських територій України. Досліджено тенденції створення об'єднаних територіальних громад з початку реформування місцевого самоврядування. Обґрунтовано необхідність здійснення диверсифікації у сфері розвитку сільських територій з метою розширення сфер зайнятості та доходів сільського населення. Обґрунтовано вплив процесу децентралізації на розвиток сільських територій. Нами встановлено, що зростання бюджетної самостійності громад має суттєвий вплив на соціальну сферу, сферу освіти, передовсім первинну та середню освіту, сферу охорони

здоров'я та покращення інфраструктури територіальних громад. Визначено, що децентралізація виступає дієвим фактором стабілізації соціально-економічної ситуації в Україні, адже сприяє підвищенню ефективності використання бюджетних коштів на всіх рівнях управління.

170. Хвесик М. А., Ільїна М. В. Параметризація оцінювання перспектив розвитку сільських територій різних типів. *Економіка АПК*. 2019. № 6. С. 6-14.

171. Ходаківська О. В. Агрохолдинги України: аграрна політика та виклики майбутньому. *Економіка АПК*. 2017. № 6. С. 33-41.

172. Ходаківська О. В., Кононенко О. М. Еволюція економічних теорій сталого сільського розвитку. *Економіка АПК*. 2020. № 10. С. 49-61.

173. Хомюк Н. Л., Павліха Н. В. Концептуальні підходи до розвитку сільських територій в умовах децентралізації. *Регіональна економіка*. 2019. № 3 (93). С. 71-78.

У статті досліджено різноманітні типи розвитку сільських територій для обґрунтування концептуальних підходів його забезпечення в умовах реалізації реформи децентралізації.

174. Цимбаліста Н. А. Сучасний стан і проблеми розвитку сільських територій України: соціально-економічний та інституційно-правовий аспект. *Регіональна економіка*. 2017. № 2 (84). Р. 116-123.

Досліджено тенденції соціально-економічного розвитку сільських територій України. Увагу зосе-

реджено на проблемах поглиблення демографічної кризи, зростання рівня бідності, безробіття, падіння підприємницької активності в сільській місцевості.

175. Червен І. І., Павлюк С. І. Реформа децентралізації і розвиток сільських територій в Україні. *Вісник аграрної науки Причорномор'я*. 2019. Вип 2 (102). С. 4-11.

У статті розглянуто процес реформи децентралізації, проаналізовано динаміку формування об'єднаних територіальних громад в Україні та обсяги податкових надходжень до їх бюджетів. Розглянуто стан укладення договорів про муніципальне співробітництво за адміністративно-територіальними одиницями України. Здійснено аналіз стану формування об'єднаних територіальних громад в країні і Миколаївській області та оцінку їх фінансової спроможності. Наведено приклади більш результативної діяльності громад Миколаївської області. Досліджено реформу децентралізації та розбудови дієвих сільських територіальних громад, ідентифіковано загрози і ризики. Доведено, що активізація процесів децентралізації формує організаційно-економічну та управлінську основу для посилення соціально-економічного розвитку сільських територій.

176. Червен І. І., Павлюк С. І. Роль агрохолдизації у соціально-економічному розвитку сільських територій України. *Вісник аграрної науки Причорномор'я*. 2017. Вип.1(93). С. 14-25.

177. Шпак А. П. Приоритетные направления повышения эффективности и устойчивости развития АПК Беларуси. *Економіка АПК*. 2017. № 6. С. 26-32.

178. Юрчишин В. В. Фундаментальний погляд на фундаментально важливу проблему. *Економіка України*. 2016. № 10. С. 95-97.

Політика сільського розвитку на базі громад України.

179. Bezus R. M., Dubchak M. O. Genesis and development of agricultural advisory services in Ukraine = Генезис та розвиток сільськогосподарських дорадчих служб в Україні. *Економіка АПК*. 2020. № 8. Р. 52-59.

180. Brzozowska A., Dacko M., Gorb O. O. Importance of logistics in sustainable development of rural areas = Значення логістики для забезпечення сталого розвитку сільських територій. *Актуальні проблеми економіки*. 2016. № 4. С. 143-154.

У статті розглянуто питання забезпечення ефективного розвитку сільських територій через збалансоване використання їх економічного та соціального потенціалів. Висвітлено системний контекст цього питання, оскільки забезпечення ефективності такого розвитку має спиратися як на досвід стратегічного управління, так і на ефективність логістики оперативних рівнів.

Авторський покажчик

А

Аверчева Н. О. 1
Алексеева Ю. Ю. 14, 136
Алексеевко І. 16
Андрейцев В. 55
Анісімова Г. 63
Архипова В. 56

Б

Байдала В. В. 114
Бакун Ю. О. 114
Безугла Л. С. 115
Бергілевич О. 74
Білоголовий Я. 57
Близнюк А. О. 58
Бобко А. 97
Богданов Д. С. 116
Богомаз А. О. 166
Бойко В. О. 128
Бородіна О. М. 2, 3, 4, 5, 6, 117,
118, 119, 120, 124
Бородіна О. С. 121
Бурачек І. В. 122

В

Вдович В. Г. 66, 98, 99
Вертій Ж. С. 12
Висіцька І. 59, 60
Вінник І. В. 66, 98, 99
Вовк В. Ю. 20, 142
Волкотруб С. Л. 61
Волошук С. Д. 151
Воскобійник С. Я. 7

Г

Гаврилов В. М. 151
Гадзало Я. М. 8, 9, 123
Гарбуз О. А. 138
Гармаш А. 62
Геєць В. М. 124

Гетьман А. 63
Гладій М. В. 10, 125, 126
Глуценко Н. 64
Голян В. А. 127
Голян. В. 44
Гончаренко І. В. 117
Грановська В. Г. 128
Гривнак К. 65
Григорова Л. І. 61

Д

Давидченко А. І. 66, 98
Демчук Н. І. 115
Дем'янчук В. В. 19
Дем'янюк О. С. 38
Денисенко М. П. 129
Дребот О. 97
Дубенкова М. 67
Дудзяк О. А. 130, 131, 132
Дюк А. А. 140
Дяченко Н. С. 1
Дьяков Ю. 11

Є

Єфіменко Т. М. 68

Ж

Жибак М. М. 133

З

Забуранна Л. В. 27, 148
Загородній А. Г. 134
Загурський О. М. 12
Залізко В. Д. 13
Замора О. І. 135
Заставний Ю. Б. 127
Захарчук О. В. 72
Збарський В. К. 14, 136

І

Іванченко В. О. 137
Івченко В. Є. 18, 19

Івченкова О. Ю. 138
 Ільєнко Т. В. 38
 Ільїна М. 139
 Ільїна М. В. 170
 Ільчук О. М. 15

К

Калетнік Г. М. 140
 Калінчик М. 16
 Кальніченко А. 73
 Касянчук В. 74
 Киристюк С. В. 17, 141
 Кириленко І. Г. 18, 19
 Ключник А. В. 42
 Коваленко Н. 75
 Коваленко Т. 76
 Ковальчук С. Я. 20, 142
 Козловцева В. А. 21
 Колос Н. 77
 Колюбакін В. 22
 Кононенко О. М. 143, 172
 Корінець Р. Я. 78, 144
 Кормишкін Ю. А. 50, 52
 Косенко Ю. М. 79
 Коцюмбас І. 80
 Кропивко М. Ф. 23, 145
 Ксенофонтов М. М. 114
 Кузняк Б. Я. 81
 Кукель Г. С. 34
 Кулинич П. 24, 82, 83, 84
 Кучма Т. Л. 38

Л

Левицький Т. 80, 85
 Левицький Т. Р. 86
 Левицький Я. 25
 Листопад В. Л. 87
 Лисюк А. В. 88
 Лубенченко О. Е. 88
 Луговий М. 89
 Лузан Ю. Я. 8, 9, 10, 40, 123,
 125, 126

Лупенко Ю. 146
 Лупенко Ю. О. 147
 Луценко І. О. 13

М

Мазуренко О. В. 26
 Малік Л. М. 78
 Малік М. Й. 27, 148, 149, 150
 Мамчур В. А. 149, 150
 Мартиненков В. І. 13
 Мартишев П. А. 28, 29
 Махсма М. Б. 151
 Мацибора Т. В. 30
 Медведєв В. 31
 Мельник К. П. 152
 Микитюк В. М. 90
 Михайленко Н. В. 122
 Могилова М. М. 153, 154
 Молдаван Л. В. 32, 33
 Мороз О. В. 34
 Москалюк І. 106
 Мулюкіна Н. 92

Н

Негуляєва Н. 35
 Новіков Д. В. 129
 Носік В. 94

П

Павліха Н. В. 173
 Павлоцька Т. П. 45
 Павлюк С. І. 175, 176
 Пивовар П. В. 36
 Півторак А. А. 155
 Попова О. Л. 37
 Поцелуйко М. П. 66, 98, 99
 Прокопа І. В. 2, 5, 118, 124
 Пронько Л. М. 47

Р

Рябоконець В. П. 39, 156

С

Саблук Г. І. 157, 158, 159, 160, 161, 162
 Саблук П. Т. 40
 Сава А. П. 105, 163
 Сакун М. 106
 Салахов С. 164
 Самофатова В. А. 165
 Саркісова Т. 107
 Семцов В. М. 34
 Сидорук Н. 41
 Сирцева С. В. 134
 Слюсаренко А. В. 42
 Смирнов В. М. 166
 Смирнова С. М. 166
 Соколова А. О. 168
 Спіщина Л. 108
 Статівка А. М. 109
 Столярчук Н. М. 26

Т

Талавирия М. П. 167
 Тараріко О. Г. 38
 Твердовська А. О. 51
 Тивончук С. В. 45
 Тивончук Я. О. 45
 Тимошенко М. М. 168
 Тітенко З. М. 169
 Третьяк А. 110
 Тряпідина Н. 111

Ф

Фурдичко О. 97
 Фурман І. В. 47

Х

Халатур С. М. 48
 Хвесик М. А. 170
 Ходаківська О. В. 171, 172
 Хомюк Н. Л. 173
 Христенко Г. М. 133

Ц

Цимбаліста Н. А. 174

Ч

Чебан Ю. Ю. 134
 Червен І. І. 175, 176
 Чугаєвська С. В. 90
 Чудовська В. А. 49

Ш

Шаповалова І. В. 51
 Шебанін В. С. 50
 Шебаніна О. В. 51, 52
 Шпак А. П. 177
 Шпильова Ю. 139
 Шульга О. А. 53

Ю

Юрчишин В. В. 178

Я

Яремко О. 97
 Яровая С. В. 61

В

Bezus R. M. 179
 Brzozowska A. 180

Д

Dacko M. 180
 Dubchak M. O. 179

Г

Gorb O. O. 180

І

Ivolga A. G. 54

Л

Labenko O. M. 54
 Leshcheva M. G. 54

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА	3
ВСТУП	5
Розділ 1. Аграрна політика	9
Розділ 2. Аграрне законодавство	20
Розділ 3. Розвиток сільських територій	30
АВТОРСЬКИЙ ПОКАЖЧИК	52

Основні напрями агрополітики

Рекомендаційний покажчик літератури

Укладач: **Фісенко** Інна Анатоліївна

Редактори: О. Г. Пустова, Д. В. Ткаченко

Комп'ютерний набір: І. А. Фісенко

Дизайн і верстка: Д. В. Ткаченко

Формат Ум. друк. арк.

Тираж ___ прим. Зам. № ___

Надруковано у видавничому відділі
Миколаївського національного аграрного університету
54020, м. Миколаїв, вул. Г. Гонгадзе, 9

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 4490 від 20.02.2013 р.

Адреса бібліотеки МНАУ:
54020, м. Миколаїв, вул. Генерала Карпенко, 73

Адреса сайту: lib.mnau.edu.ua